प्रश्न संख्या : 25 पृष्ठ संख्या : 4

नाम विद्यालय : ....

Pre-Board Examination 2025

www.teachersraj.com Class – VIII S.No............................

पूर्णांक : 80 विषय - संस्कृत

निर्देशः- उचित-उत्तरस्य क्रमाक्षरं कोष्ठके लिखन्तु -

प्रश्न 1. 'अधुना वयं भारतीयाः अग्रेसरामः । ' अस्मिन् वाक्ये सर्वनामपदम् अस्ति- 1

(अ) भारतीयाः (ब) वयं

(स) अधुना (द) अग्रेसरामः

प्रश्न 2. पितुर्दशगुणा वर्तते - 1

(अ) कन्या (ब) भगिनी

(स) पत्नी (द) माता

प्रश्न 3. 'वयं तत्रैव गन्तुम् इच्छामः ।' रेखांकितपदे प्रयुक्तः प्रत्ययः अस्ति- 1

(अ) तुमुन् (ब) क्त्वा

(स) तमप् (द) तरप्

प्रश्न 4. "पुत्र ! सर्वथा सत्यं वदसि ।" अस्मिन् वाक्ये अव्ययपदम् अस्ति - 1

(अ) वदसि (ब) सर्वथा

(स) पुत्र (द) सत्यं

प्रश्न 5. कर्गदोद्योगे......... ..उपयोगः भवति । रिक्तस्थानं पूरयत- 1

(अ) वृक्षाणाम् (ब) वस्त्राणाम्

(स) फलानाम् (द) धातूनाम्

प्रश्न 6. "त्वया सन्मार्गः प्रदर्शितः।" रेखांकितपदे प्रयुक्तः उपसर्गः अस्ति - 1

(अ) स (ब) अन्

(स) सर् (द) सम्

प्रश्न 7. आर्यभटस्य वेधशाला........... निकषा आसीत्- 1

(अ) अयोध्यां (ब) पाटलिपुत्रं

(स) जयपुरं (द) उदयपुरं

प्रश्न 8. "क्षितौ राजते भारतस्वर्णभूमिः" इति गीतस्य रचनाकारः अस्ति- 1

(अ) डॉ. कृष्णचन्द्र (ब) हरिरामाचार्यः

(स) डॉ. रूपनारायण त्रिपाठी (द) डॉ. कृष्णचन्द्र त्रिपाठी

प्रश्न 9. अधोलिखितानां पदानां सन्धिं/सन्धि-विच्छेदं कुरुत- 1+1

(क) सा + एव =.....................

(ख) प्रत्यक्षम् =.......................

प्रश्न 10.रेखाङ्कितपद्माधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत- 2

(क) <u>सत्यपूतां</u> वाचं वदेत् ।

प्रश्न 11. 'सर्वकारस्य घोषणेयं सार्थिका भविष्यति ।' रेखाङ्कितपदयोः विशेषणं विशेष्यपदं च पृथक् कुरुत। 1+1

विशेषणपदम्.................................

विशेष्यपदम् ....

प्रश्न 12. कोष्ठकेषु दत्तेषु शब्देषु समुचितां विभक्ति योजयित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत- 2

(क) बालकः ....सह क्रीडति। (मित्र)

(ख) ....परितः छात्राः सन्ति। (शिक्षक)

(ग) अहं............. समम् गच्छामि। (रमा)

(घ) ....नमः। (देव)

प्रश्न 13. विशेषणं विशेष्यमेलनं कुरुत- 2

विशेषणम्	**विशेष्यः**
(क) सुकुमारा	जगति
(ख) सहजा	संसारे
(ग) विश्वस्मिन्	प्रकृतिः
(घ) समस्ते	भारतजनता

प्रश्न 14. 'मञ्जूषातः क्रियापदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत - 2

(सन्ति, आचरामः, करोषि, विधेहि)

1. वयं शिक्षिताः अपि अशिक्षिताः इव………।
2. राष्ट्रे अनुरक्तिं………..।
3. अस्माकं देशे सप्त केन्द्रशासितप्रदेशाः..........।
4. त्वमपि सायं प्रातः देवीस्तुतिं.............।

प्रश्न 15. मञ्जूषातः उचितानि पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत- 4×1=4

(नदीनाम्, नद्यः, वीराणां, महिलाः)

1. समुद्रमासाद्य भवन्ति अपेयाः।
2. तडागात् जलं नयन्ति ।
3. जलं पीयूषतुल्यं भवति ।

प्रश्न 16. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखत- 4×1=4

1. वृक्षाणां कर्तनं कथं न्यूनतां यास्यति ?"
2. चञ्चलेन वने किं कृतम् ?
3. राकेशस्य कार्यालये का निश्चिता ?
4. वंशवृक्षवस्तूनाम् उपयोगः कुत्र क्रियते ?

प्रश्न 17. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि पूर्णवाक्येन लिखत - 4×1=4

(क) मधुमक्षिका किं जनयति ?

(ख) सततं किं करणीयम् ?

(ग) कीदृशं कर्म समाचरेत् ?

(घ) महान् गणितज्ञः ज्योतिर्विच्च कः अस्ति ?

प्रश्न 18. प्रश्नपत्रातिरिक्तात् पाठ्यपुस्तकात् द्वौ श्लोकौ लिखत । 2+2=4

प्रश्न 19. 'क' स्तम्भे दत्तं श्लोकांशान् 'ख' स्तम्भेन सह सुमेलनं कुरुत- 4×1=4

'क'	'ख'
(क) त्रिशूलाग्निनागैः पृथिव्यस्त्रघोरैः	नदीनां जलं यत्र पीयूषतुल्यम्
(ख) सदा पर्वणामुत्सवानां धरेयम्-	तटीनामियं वर्तते भूधराणाम्
(ग) वने दिग्गजानां तथा केशरीणाम्	क्षितौ राजते भारतस्वर्णभूमिः
(घ) सुपूर्ण सदैवास्ति खाद्यान्नभाण्डम्	अणूनां महाशक्तिभिः पूरितेयम्

www.teachersraj.com

प्रश्न 20. चित्रं दृष्ट्वा (मञ्जूषातः) उपयुक्तपदानि गृहीत्वा वाक्यपूर्तिं कुरुत- 4x1=4

(वाहनानि, गतिनियमानां, राजमार्गस्य, वातावरणम्)

अथवा

मञ्जूषायां लिखितानां शब्दानां सहाय्येन कथां लिखत -

(काकः, उपायं, प्रस्तरखण्डान्, जलार्थं, घटं, सन्तोषः, स्वल्पम्, पिबति)

एकः.......... अस्ति। सः बहु तृषितः । सः........... भ्रमति। तदा ग्रीष्मकाल: नास्ति । काकः बहुदूरं गच्छति। तत्र सः एकं.........पश्यति। काकस्य अतीव............भवति।किन्तु घटे........... एव जलम् अस्ति। जलं कथं पिबामि? इति काकः चिन्तयती । जलम् स: एकं............करोति । .... आनयति। घटे पूरयति। जलं उपरि आगच्छति। काक: संतोषेण जलं...........। तत: गच्छति।

प्रश्न 21. अधोलिखितानां वाक्यानां घटनाक्रमानुसारेण क्रमायोजनं कुरुत- 8x1/2=4

(क) सावित्री अनेकाः संस्थाः प्रशासनकौशलेन सञ्चालितवती।

(ख) सावित्र्याः मनसि अध्ययनाभिलाषा उत्साहं प्राप्तवती ।

(ग) तस्याः माता लक्ष्मीबाई पिता च खण्डोजी आस्ताम्।

(घ) असाध्यरोगेण ग्रस्ता सा 1897 तमे वर्षे दिवङ्गता ।

(ङ) महाराष्ट्रस्य नायगांव-नाम्नि स्थाने सावित्री अजायत ।

(च) नववर्षदेशीया सा ज्योतिबा फुले महोदयेन परिणीता।

(छ) सामाजिककुरीतीनां सावित्री मुखरं विरोधम् अकरोत् ।

(ज) सः स्त्रीशिक्षायाः प्रबलः समर्थकः आसीत् ।

प्रश्न 22. अधोलिखितेषु द्वयोः श्लोकयोः भावार्थं हिन्दी भाषायां लिखत - 4+4=8

(क) गुणा गुणज्ञेषु गुणा भवन्ति ते निर्गुणं प्राप्य भवन्ति दोषाः।
सुस्वादुतोयाः प्रभवन्ति नद्यः समुद्रमासाद्य भवन्त्यपेयाः ।।

(ख) पथि पाषाणाः विषमाः प्रखराः। हिंस्राः पशवः परितो घोराः।।
सुदुष्करं खलु यद्यपि गमनम्। सदैव पुरतो निधेहि चरणम् ।।

(ग) अभिवादनशीलस्य नित्यं वृद्धोपसेविनः।
चत्वारि तस्य वर्धन्ते आयुर्विद्या यशो बलम् ।।।।।

www.teachersraj.com

प्रश्न 23. बिलस्य वाणी न कदापि मे श्रुताः" अथवा "कण्टकेनैव कण्टकम्" पाठस्य सारं हिन्दी भाषायाम् लिखत। 8

प्रश्न 24. मञ्जूषातः पदानि गृहित्वा 'संस्कृतभाषायाः महत्त्वम्' विषयोपरि अष्ट वाक्यानि रचयत। 8×1=8

(प्राचीनतमा, भारतीयाः, प्रान्तीयाः भाषाः, संस्कृतस्य, प्राचीनग्रन्थाः, एकतायाः, आद्रियते, वैज्ञानिकम्)

अथवा

मञ्जूषातः पदानि गृहीत्वा प्रार्थना-पत्र लिखत-

(शिक्षणशुल्कात्, आर्थिकदशा, विद्युत्विभागे, षट्सुदस्याः, जोधपुरम्, वेतुनम्, सुरेशः, पिता)

प्रश्न 25. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत- 4×2=8

(सामाजिककुरीतीनां सावित्री मुखरं विरोधम् अकरोत्। विधवानां शिरोमुण्डनस्य निराकरणाय सा साक्षात् नापितैः मिलिता। फलतः केचन नापिताः अस्यां रूढी सहभागिताम् अत्यजन्। एकदा सावित्र्या मार्गे दृष्टं यत् कूपं निकषा शीर्णवस्त्रावृताः तथाकथिताः निम्नजातीयाः काश्चित् नार्यः जलं पातुं याचन्ते स्म। उच्चवर्गीयाः उपहासं कुर्वन्त्यः कूपात् जलोद्धरणम् अवारयन्। सावित्री एतत् अपमानं सोढुं नाशक्नोत्। सा ताः स्त्रियः निजक्षेत्रं नीतवती। तत्र तडागं दर्शयित्वा अकथयत् च यत् यथेष्टं जलं नयत। सार्वजनिकोऽयं तडागः। अस्मात् जलग्रहणे नास्ति जातिबन्धनम्। तया मनुष्याणां समानतायाः स्वतन्त्रतायाश्च पक्षः सर्वदा सर्वथा समर्थितः।

(क) साबित्री कासां मुखरं विरोधम् अकरोत् ?

(ख) के कूपात जलोद्धरणम् अवारयन् ?

(ग) कस्मिन् नास्ति जातिबंधनम ?

(घ) 'यथा + इष्टम्' इति सन्धिं कृत्वा लिखन्तु।

www.teachersraj.com

www.teachersraj.com